

da, hvor meget dette skyldes det friske Blod, der flyder i deres Aarer?

Annie Besant.

En Levnedsskildring

af

Erna Juel-Hansen.

(Forts.).

VII.

Saa kom endelig det afgørende Øjeblik. En Nat igennem kæmpede hun med sig selv, om hun skulde vise Spørgsmaalet fra sig og lade det staa hen som uafgjort. Men da Morgenens gryede, stod Svaret urokkelig fast: »Sandhed er mere end Fred og ydre Livsvilkaar. Hvis Jesus er Gud, vil en Undersøgelse ikke rokke hans Guddommelighed, er han Menneske, er det Gudsbespottelse at tilbede ham som Gud.«

Og atter gav hun sig samvittighedsfuldt til at granske og søge. Hun læste Liddon, Rénan og underkastede Evangelierne en grundig Prøvelse. Hun ransagede det Levnedsløb, dér var skildret, med den største Omhu og Nøjagtighed. Hun mærkede sig, at Synoptikerne intet Steds beretter, at Kristus selv nogensinde har kaldt sig Gud, eller at dette har været antydning af hans Disciple. Hun overvejede hans eget Svar til én, der spurgte, med dets aabne Benægtelse af at tilegne sig nogen Guddommelighed: »Hvorfor kalder du mig god? der er ingen god, uden én, som er Gud.« (Matth. XIX, 17.) Hun lagde sig paa Sinde hans Bønner til »min Fader«, hans faste Tillid til guddommelig Beskyttelse, til en Magt, større end hans egen, hans bestemte Benægtelse af guddommelig Viden: »Om den Dag og den Time véd intet Menneske, ikke Englene, som er i Himlen, heller ikke Sønnen, men Faderen.« (Mark. XIII, 32.) Hun dvælede ved hans sidste angstfulde Bøn om Befrielse: »O, Fader, om det er muligt, da lad denne Skaal gaa fra mig! dog ikke som jeg vil, men som du vil! (Matth. XXVI, 39) hans bitre Nødraab i Dødskampen: »Min Gud, min Gud, hvi har du forladt mig« (Matth. XXVII, 39) og endelig hans sidste fortrøstningsfulde Ord: »Fader, i dine Hænder befaler jeg min Aand.« Og hun kom til den Erkendelse, at om der i det hele var Sandhed i Evangelisternes Ord, var den Skildring, de gav af Kristi Liv og af hans egne Ord, en stor, kæmpende, lidende, søgende og bedende Aands Levnedsløb, men ingen Guds — og Dogmet om Kristi Guddommelighed fulgte de andre kristelige Doktriner ind i de hedengangne Religioners Skyggerige.

Men endnu førend hun var kommen til Ende med sin Undersøgelse af dette Spørgsmaal, søgte hun Raad og Hjælp hos en Mand, hvis Skrifter tidligere havde haft stor Indflydelse paa hendes aandelige Liv, det var den lærde Dr. Pusey, Overhovedet for den katolske Retning i den engelske Kirke. Hun skrev til ham, og han indbød hende til at besøge ham i

Oxford, for at de personlig kunde tale sammen. Paa Resultatet af denne Samtale støttede hun sit sidste Haab om at kunne vedblive at være Medlem af Kirken.

Hele denne Sammenkomst og den Samtale, som fandt Sted imellem dem, er saa karakteristisk fortalt af Mrs. Besant selv, at jeg vil anføre den med hendes egne Ord:

»Jeg rejste følgerig til Oxford og begav mig til den berømte Doktors Bolig. Jeg blev vist ind i hans Værelse og saa' for mig en lille, firskaaren Mand, klædt i en Slags Kutte som en velnæret Munk. Men de skarpe, gennemtrængende Øjne, der ufravendt fæstede deres Blik paa mig, røbede den Viljens Fasthed og Skarpsindighed, der skjulte sig under det uanseelige Ydre. Ansigtet var fint og udtryksfuldt, Organet var lavmælt, men skarpt og kunstmæssig skolet til et vist afdæmpet, ensformigt Tonefald.

Jeg indsaar snart, at jeg ikke kunde vente noget som helst Udbytte af vor Samtale. Han behandlede mig som en bodfærdig, der gik til Skrifte hos sit gejstlige Overhoved, ikke som en Forsker, der søgte Sandhed, fast bestemt paa at finde Grund under Fødderne i Tivlens Hav, enten det saa blev paa Ortodoxiens eller Vantroens Kyster.

Han vilde slet ikke behandle Spørgsmaalet om Kristi Guddommelighed som en Genstand for Døftelse. »Husk, De taler om Deres Dommer,« sagde han, da jeg endelig fremtvang Spørgsmaalet.

Den blotte Antydning af Ufuldkommenheder i Kristi Væsen bragte ham til at gyse som af legemlig Smerte, han standsede mig med løftet Haand og straffende Ord: »De taler gudsbespottelig, alene Tanken derom er en forfærdelig Synd.«

Jeg spurgte ham, om han kunde anbefale mig nogle Bøger, som kunde belyse Spørgsmaalet.

»Nej, nej,« svarede han, »De har allerede læst for meget. De maa bede — bede!«

Da jeg ytrede, at jeg ikke kunde tro uden Bevis, anførte han bebrejdende Skriftens Ord: Salige de, der ikke have set og dog trot! Og da jeg vedblev at trænge paa med mine Spørgsmaal, mumlede han smertelig: »Aa, mit Barn, hvor oprørsk, hvor utaalmodig!«

Ivrig, lidenskabelig som jeg var i min Beslutning om at naa til Vished, fuldt bestemt paa ikke at bekende mig troende paa Omraader, hvor Troen svigtede, maa han sikkert ikke have fundet ret meget af det ydmyge, lydige og underdanige Sindelag, han var vant til at træffe hos de bodfærdige, der plejede at raadspørge ham som deres Sjælesorger.

Forgæves befalede han mig at bede, som om jeg var en troende, forgæves foreholdt han mig som min Pligt blindt at underkaste mig Kirkens Avtoritet og bøje mit genstridige Sind ind under Troens Lydighed, uden at spørge, uden at gruble.

Han havde ingen som helst Forstaaelse af et tvivlende Sinds Anfægtelser. Hans egen Tro var klippefast, urokkelig, den tilfredsstillede fuldt ud hans aandelige Trang. Han vilde lige saa gerne have begaaet Selvmord som at tvivle om »den hellige almindelige Kirkes« Ufejlbarhed.

»Det er ikke Deres Pligt at forvisse Dem om Dogmernes Sandhed,« sagde han strængt, »det er